

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimus
Yrityksen liittymisasiakirja
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:n toimenpideohjelmaan

1. Yritys _____
(yrityksen nimi)

liittyy tällä asiakirjalla ja sen liitteillä (Yrityksen liittymistiedot, Toimenpideohjelma) elinkeinoelämän energiatehokkuussopimusjärjestelmään ja sitoutuu toteuttamaan tässä asiakirjassa liitteenä olevaa toimenpideohjelmaa, joka kuuluu 4.12.2007 solmittuun Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen.

2. Sopimuksen toteuttaminen

Energiatohokkuussopimusjärjestelmän tavoitteiden saavuttamiseksi Yritys sitoutuu omalta osaltaan toteuttamaan sopimusta liitteenä olevan toimenpideohjelman kohdassa 2.3 ”Yrityksen velvoitteet” kuvatulla tavalla. MaRa:n ja Ministeriön sopimusvelvoitteet on esitetty liitteenä olevan toimenpideohjelman kohdissa 2.1 ja 2.2.

3. Sopimuksen kesto, irtisanominen ja muut ehdot

Yritys liitetään sopimusjärjestelmään, kun MaRa on todennut yrityksen allekirjoittaman liittymisasiakirjan liitteineen asianmukaiseksi ja on merkinnyt yrityksen liittymisasiakirjarekisteriin. Sopimus on voimassa 31.12.2016 saakka.

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukselle vuodelle 2016 asetetun ohjeellisen energiansäästö tavoitteen saavuttamista arvioidaan vuonna 2013. Tarvittaessa sopimuksen johtoryhmä valmistelee ehdotukset muutoksista, jotka koskevat jaksoa 2014–2016. Mahdollisten muutosten toteuttamisesta sovitaan yhdessä sopimusosapuolien kanssa.

Yritys voi irtisanoutua sopimusjärjestelmästä ilmoittamalla siitä Ministeriölle sekä MaRa:lle. Ministeriö voi irtisanoa yksittäisen Yrityksen sopimuksesta, jos Yritys ei toteuta niitä sitoumuksia, joihin se on liittymisasiakirjassa sitoutunut. Ennen irtisanomista asia on käsiteltävä sopimuksen johtoryhmässä. Irtisanotun tai irtisanotun Yrityksen saamat valtiontuet voidaan periä takaisin siten kuin takaisinperintään liittyvät ehdot on kirjattu kyseiseen tukipäätökseen.

Sopimusjärjestelmä on oikeudelliselta luonteeltaan tavoiteohjelman kaltainen, eikä toimenpideohjelman velvoitteiden laiminlyönti aiheuta Yrityksen sopimusjärjestelmästä irtisanomisen lisäksi muita oikeudellisia seuraamuksia kuin mitä edellä on valtiontuista mainittu. Energiatohokkuussopimuksen osapuolet ja sopimusjärjestelmään liittyneet yritykset pyrkivät toimimaan siten, että tämän toimenpideohjelman mukaiset toimenpiteet toteutuvat.

4. Allekirjoitus

_____

Paikka ja aika

_____

Yrityksen allekirjoitus

_____

Nimen selvennys

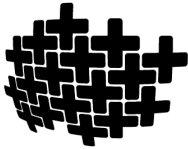
Täytetty lomake toimitetaan kahtena kappaleena¹ osoitteella:

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry/Energiatohokkuussopimus, Merimiehenkatu 29, 00150 HELSINKI

Toimialaliitto täyttää:

Liittyminen hyväksytty (pvm)	Liittymisnumero
Hyväksyjän allekirjoitus	Nimen selvennys

¹ Liittymisasiakirjan toinen kappale palautetaan yritykselle hyväksynnän jälkeen.

Yrityksen liittymistiedot

1. Yritys

Yritys _____

Postiosoite _____

Postinumero _____

Postitoimipaikka _____

www-sivut _____

Y-tunnus _____

Yrityksen toimiala(t) TOL 2002, 3 numeron tasolla (Tilastokeskuksen Toimialaluokitus)

TOL _____

2. Energiatehokkuussopimuksen yhteyshenkilö (energiavastuuhenkilö)

Nimi _____

Tehtävänimike _____

Postiosoite _____

Postinumero _____

Postitoimipaikka _____

Puhelin _____

Matkapuhelin _____

Faksi _____

Sähköposti _____

3. Ketjut ² ja/tai toimipaikat

Ketjuna² raportoitavien lukumäärä toimenpideohjelmassa: _____ ketjua

Erillisinä toimipaikkoina raportoitavien lukumäärä toimenpideohjelmassa: _____ toimipaikkaa (eivät sisälly em. ketjuihin).

Yrityksen raportoitavat erilliset toimipaikat ja ketjut sekä niiden energiavastuuhenkilöt eritellään seuraavalla sivulla olevassa taulukossa.

4. Energian loppukäyttö³ vuodelta 2005 (_____) ⁴

Ostolämpö _____ MWh Polttoaineet ^{3 5} _____ MWh Sähkö _____ MWh

Yhteensä _____ MWh

5. Yrityksen energiansäästötavoite

Ohjeellinen energiansäästön kokonaistavoite (2016) ⁶ _____ MWh _____ %

HUOM! Mikäli tavoite on alle 9 % on Yrityksen perusteltava se erikseen tämän asiakirjan liitteessä.

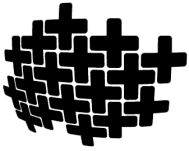
² Jos Yrityksellä on suuri määrä samankaltaisia pienehköjä toimipaikkoja, jotka toimivat ketjuna, voidaan toimenpideohjelman toimenpiteet ja raportointi kohdistaa ketjuun, joka määritellään liittymisvaiheessa.

³ Energian loppukäyttö sisältää ostosähkön ja -lämmön sekä omaan käyttöön tuotetun lämmön ja prosessien polttoaineet.

⁴ Mikäli vuoden 2005 tietoja ei ole käytettävissä, voidaan kulutukset esittää myös muulta vuodelta. Tällöin tulee ilmoittaa, miltä vuodelta esitetyt tiedot ovat.

⁵ Polttoaineiden muuntokertoimina käytetään Tilastokeskuksen julkaisemia tehollisia lämpöarvoja.

⁶ Tavoite lasketaan kohdassa 4 esitetystä Yrityksen energian loppukäytöstä yhteensä.

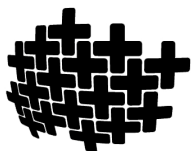
	Ketjun/Toimipaikan nimi	Toimipaik- kojen lukumäärä ⁷	Rakennus- tilavuus m ³
	Energiavastuuhenkilön nimi ja sähköpostiosoite ⁸		
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			

Mikäli ketjujen/toimipaikkojen lukumäärä ylittää 14, tätä sivua voi kopioida liittyvän yrityksen tarpeen mukaan.

⁷ Toimipaikkojen lukumäärä ko. ketjussa. Mikäli on kyse erillisestä raportoitavasta toimipaikasta sarakkeeseen täytetään "1".

⁸ Mikäli ketju-/toimipaikkakohtaista energiavastuuhenkilöä ei nimetä, energiatehokkuussopimuksen yhteyshenkilö (energiavastuuhenkilö) toimii ko. ketjun/toimipaikan energiavastuuhenkilönä.

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimus Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:n toimenpideohjelma

Tällä toimenpideohjelmalla Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry (jäljempänä Toimialaliitto) toteuttaa Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimusta, joka on kauppa- ja teollisuusministeriön (jäljempänä Ministeriö), Elinkeinoelämän keskusliitto ry:n (jäljempänä Keskusliitto) ja toimialaliittojen välinen puitesopimus energiankäytön tehostamisesta jaksolla 2008–2016.

Tässä toimenpideohjelmassa on esitetty energiatehokkuussopimuksen mukaiset Ministeriön ja Toimialaliiton toimet sekä ne velvoitteet, joihin sopimusjärjestelmään liittyvä yritys (jäljempänä Yritys) sitoutuu. Ministeriön, Keskusliiton ja toimialaliittojen yhteinen johtoryhmä seuraa ja ohjaa sopimusjärjestelmän toimeenpanoa ja tekee tarvittaessa ehdotuksia sen kehittämiseksi. Sopimusjärjestelmän lähtökohdat ja perusteet sekä johtoryhmän tehtävät on kuvattu energiatehokkuussopimuksen puitesopimusosassa.

Yritys tai sen toimipaikka voi liittyä energiavaltaisen teollisuuden toimenpideohjelmaan ja/tai tähän toimenpideohjelmaan riippuen yrityksen tai sen toimipaikan vuotuisesta energiankäytön tasosta.

Yritys liitetään sopimusjärjestelmään, kun se on toimittanut erillisen, toimeenpanon kannalta tarvittavat tiedot sisältävän liittymisasiakirjan asianmukaisesti allekirjoitettuna Toimialaliitolle ja Toimialaliitto on tarkistettuaan liittymisasiakirjan merkinnyt yrityksen ylläpitämäänsä rekisteriin sopimusjärjestelmään liittyneistä yrityksistä.

1 Toimenpideohjelman tavoitteet

1.1 Toimialaliiton tavoite

Toimialaliiton tavoitteena on saada 62 %¹ jäsenyritysten eniten energiaa käyttävien ryhmästä (hotellit, kylpylät, rinneruokailu, huvipuistot) sitoutumaan tämän toimenpideohjelman toteuttamiseen vuoden 2010 loppuun mennessä. Toimialan ohjeelliseksi energiankäytön tehostamistavoitteeksi² Toimialaliitto asettaa 9 prosenttia tämän ryhmän energiankäytöstä.

1.2 Yrityksen tavoite

Yritys esittää toimenpideohjelmaan liittyessään oman ohjeellisen energiankäytön tehostamistavoitteensa energiamääränä³. Toimialan tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että kukin yritys asettaa vähintään 9 prosentin tehostamistavoitteen. Perustelluista syistä yrityskohtainen tavoite voi olla Toimialan tavoitetta pienempi.

Tehostamistoimina hyväksytään myös vuodesta 1995 lähtien toteutettuja energiansäästötoimia edellyttäen, että niiden säästövaikutus³ on edelleen voimassa.

¹ Toimialaliitto määrittää energiatehokkuussopimukseen liittyessään alustavan kattavuustavoitteen, jota voidaan johtoryhmän päätöksellä tarkentaa, mikäli se on toimialan energiankäyttötietojen täsmennyttyä perusteltua. Esitys tarkennuksesta on tehtävä viimeistään vuonna 2010.

² Tavoite on energiamääränä (GWh) 9 prosenttia laskettuna jäsenyritysten vuonna 2005 toteutuneesta toimenpideohjelman piiriin kuuluvan lämmön, sähkön ja polttoaineiden kulutuksen yhteismäärästä.

³ Energiansäästön laskentamenetelmät vahvistetaan myöhemmin ottaen huomioon Euroopan komission ohjeet.

Energiankäytön tehostamisella tarkoitetaan säästötoimilla saavutettua ja energiayksikköinä ilmaistua vaikutusta. Koska yrityksen energiankäyttö voi lisääntyä liiketoiminnan kasvun takia, energiankulutuksen ei siten edellytetä olevan vuonna 2016 määrällisesti 9 % alhaisempi kuin vuonna 2008. Energiansäästöksi luetaan lisäksi myös ns. laskennallista säästöä, jolla tarkoitetaan sen tulevan kulutuksen estämistä tai alentamista, joka aiheutuisi ilman toimenpiteitä.

Mikäli sopimuksen voimassaolon aikana tapahtuneista merkittävistä rakenteellisista tai omistuksellisista muutoksista johtuen Yrityksen asettama suhteellinen (%) tehostamistavoite muuttuisi oleellisesti alkuperäisestä, voi se tarkistaa säästötavoitteen uutta tilannetta vastaavaksi ilmoittamalla muutoksesta ja sen perusteista vuosiraportissaan.

2 Toimenpideohjelman toteuttaminen

2.1 Toimialaliiton velvoitteet

Toimenpideohjelman tavoitteen saavuttamiseksi Toimialaliitto:

- kannustaa ja opastaa yrityksiä liittymään sopimusjärjestelmään sekä osallistuu sopimusjärjestelmän käyttöönottoon
- pitää yllä oman toimialansa yritysten liittymisasiakirjarekisteriä ja energiankäytön vastuuhenkilöluetteloa
- osallistuu energiakatselmus- ja analyysitoiminnan kehittämiseen, markkinointiin ja tuloksista tiedottamiseen
- opastaa tähän toimenpideohjelmaan liittyneitä yrityksiä yrityskohtaisen raportoinnin toimeenpanossa ja osallistuu koko toimialaa koskevan vuosittaisen yhteenvetoraportin laatimiseen
- osallistuu sopimuksen toimeenpanoon liittyvien oman alansa kehittämis- ja kokeiluhankkeiden toteuttamiseen yhdessä muiden sopimusosapuolten kanssa
- osallistuu sopimusjärjestelmän kehittämiseen yhdessä Ministeriön, Keskusliiton ja tähän sopimukseen liittyvien oman toimialansa yritysten kanssa

2.2 Ministeriön velvoitteet

Tavoitteiden saavuttamiseksi Ministeriö ottaen huomioon vuosittain käytettävissä olevat määrärahat:

- tukee Yritysten energiansäästöä ja uusiutuvan energiankäyttöä koskevia energiakatselmuksia ja -analyyssejä. Tuen suuruutta määrättäessä otetaan myönteisenä tekijänä huomioon Yrityksen sitoutuminen pitkäjänteiseen energiansäästöön ja energiatehokkuuden parantamiseen sekä uusiutuvien energialähteiden käytön edistämistoimiin.
- tukee Yrityksen energiakatselmuksissa tai vastaavissa selvityksissä todettuja, energiatuen yleiset ehdot täyttäviä, energiansäästöön ja uusiutuviin energialähteisiin liittyviä investointeja. Etusijalla ovat uusien teknologioiden ja toimintatapojen käyttöönottoa edistävät hankkeet.
- osallistuu sopimusjärjestelmän kehittämiseen yhdessä Toimialaliiton, Keskusliiton ja sopimusjärjestelmään liittyneiden yritysten kanssa
- osoittaa Motiva Oy:lle resursseja, jotta Motiva Oy voi seurata toimenpideohjelman toteutumista, osallistua sopimusjärjestelmän kehittämiseen, vuosiraportin kokoamiseen, kehittämis- ja kokeiluhankkeiden toteuttamiseen sekä yrityksille soveltuvan tiedotus- ja koulutusmateriaalin tuottamiseen

2.3 Yrityksen veloitteet

Sopimusjärjestelmän toiminnallisena tavoitteena on sisällyttää energiatehokkuuden jatkuva parantaminen ja uusiutuvien energialähteiden käytön edistäminen osaksi Yrityksen käytössä olevia tai käyttöön otettavia johtamisjärjestelmiä.

Yritys sitoutuu energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen sekä muihin tässä kappaleessa esitettyihin tämän toimenpideohjelman toimenpiteisiin aina, kun se on taloudellisesti, teknisesti sekä turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen mahdollista. Energiatehokkuuden jatkuva parantaminen edellyttää johdon sitoutumista ja hyvää energianhankintastrategiaa sekä sen toteuttamista.

Toiminnan organisointi ja suunnittelu

Yritys nimeää yrityskohtaisen ja tarvittaessa ketju-⁴ ja/tai toimipaikkakohtaisia energiavastuuhenkilöitä. Yrityskohtainen vastuuhenkilö toimii yhteyshenkilönä toimenpideohjelman toimeenpanoon liittyvissä asioissa.

Yritys laatii alla olevan aikataulun mukaan ketju-⁴ ja/tai toimipaikkakohtaisen energiatehokkuuden tehostamissuunnitelman ja päivittää sitä tarkoituksenmukaisella tavalla.

Vuoden kuukauden kuluessa sopimusjärjestelmään liittymisestä Yritys:

- asettaa energiankäytön tehostamisen päämäärät
- määrittelee energiatehokkuustoiminnan vastuut
- tunnistaa energiankäyttönsä selvittämällä ketju-⁴ ja/tai toimipaikkakohtaisen energiankulutuksensa energialajeittain (sähkö, lämpö ja polttoaineet)

Kahden vuoden kuluessa sopimusjärjestelmään liittymisestä Yritys:

- tunnistaa mahdollisuudet tehostaa energiankäyttöä. Tämä voidaan tehdä esimerkiksi suorittamalla Ministeriön ohjeiden mukainen energiakatselmus tai -analyysi tai muu vastaava selvitys
- asettaa ketju-⁴ ja/tai toimipaikkakohtaisen energiankäytön tehostamisen tavoitteet
- laatii aikataulun kustannustehokkaiden energiankäytön tehostamistoimenpiteiden toteuttamiseksi

Energiatehokkuuden parantaminen

Yritys toteuttaa suunniteltuja energiatehokkuuden parantamistoimenpiteitä laaditun aikataulun mukaisesti.

Yritys seuraa energiankäyttöä ja energiatehokkuuden muutosta sekä asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Energiankäytön ja sen tehostamisen vuosittainen raportointi

Yritykset raportoivat vuosittain⁵ helmikuun loppuun mennessä edellisen vuoden energiankäytöstä ja siihen liittyvistä tehostamistoimista sekä muiden toimenpideohjelmaan liittyvien toimien toteutumisesta toimipaikka- tai toimipaikkaryhmäkohtaisesti energiatehokkuussopimuksen seurantajärjestelmään.

Raportoitavat tiedot sisältävät yrityksen energiankäyttötiedot edelliseltä vuodelta sekä energiakatselmuksissa ja -analyseissä tai muuten Yrityksessä havaitut energiankäytön tehostamiseen liittyvät toimet sekä niiden vaikutukset, investointikustannukset ja toteuttamisvuoden. Lisäksi seurantajärjestelmään raportoidaan muiden tämän toimenpideohjelman toteuttamiseen liittyvien toimenpiteiden etenemisestä seurantajärjestelmän edellyttämässä laajuudessa.

⁴ Jos Yrityksellä on suuri määrä pienehköjä samankaltaisia toimipaikkoja, jotka toimivat ketjuna, voidaan toimenpideohjelman toimenpiteet soveltuvin osin kohdistaa ketjuun, joka määritellään liittymisvaiheessa.

⁵ Yritys sitoutuu sopimusjärjestelmään liittyessään raportoimaan vuonna 2017 myös vuoden 2016 vastaavat tiedot.

Koulutus ja sisäinen viestintä

Yritys järjestää henkilökunnalleen koulutusta siten, että sen henkilökunnalla on omiin tehtäviinsä ja toimintaansa liittyen tarpeelliset tiedot ja valmiudet energian tehokkaaseen käyttöön.

Yritys pitää henkilökunnan tietoisena asetetuista tavoitteista ja toimenpiteistä energiatehokkuuden jatkuvan parantamisen toteutumiseksi sekä saavutetuista tuloksista.

Energiatehokkuuden ottaminen huomioon suunnittelussa ja hankinnoissa

Yritys sisällyttää energiatehokkuuden osaksi yrityksen hankintamenettelyjä siten, että osto-, suunnittelu- ja investointitoiminnoissa otetaan huomioon hankintakustannusten lisäksi käytönaikaiset kustannukset ja käytöikä.

Uuden energiatehokkaan teknologian ja toimintatapojen käyttöönotto

Yritys pyrkii uuden energiatehokkaan teknologian käyttöönottoon aina kun se on teknisesti, taloudellisesti sekä turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen mahdollista.

Logistiikan energiatehokkuuden huomioon ottaminen

Yritys pyrkii tehostamaan toimintaansa liittyvien kuljetusten ja varastoinnin energiatehokkuutta yhteistyössä alan palveluyritysten kanssa.

Uusiutuvien energialähteiden käyttö

Yritys pyrkii lisäämään uusiutuvien energialähteiden käyttöä silloin, kun se on teknisesti ja taloudellisesti mahdollista.

Energiatehokkuustoiminnan arviointi

Yritys arvioi säännöllisesti tähän toimenpideohjelmaan sisältyvien toimenpiteiden toteutumista ja vaikutusta sekä päivittää tarvittaessa tavoitteitaan ja suunnitelmiaan.

3 Ohjausryhmä

Toimialaliitto nimeää ohjausryhmän ohjaamaan ja seuraamaan toimialan toimenpideohjelman toimeenpanoa. Ohjausryhmään kutsutaan ohjelman toimeenpanon kannalta keskeisten tahojen ja toimialan yritysten edustajia.

Ohjausryhmän tehtävänä on:

- seurata toimenpideohjelman toimeenpanon etenemistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin sekä muiden sopimusjärjestelmään liittyvien velvoitteiden toteutumista ja tehdä tarvittaessa ehdotuksia uusista toimenpiteistä
- seurata toimialan toimenpideohjelman toimeenpanoon ja tavoitteiden toteutumiseen liittyvien etenemisraporttien valmistelua ja hyväksyä ne esitettäväksi energiatehokkuussopimuksen johtoryhmälle
- hyväksyä toimenpideohjelman markkinointisuunnitelma ja seurata sen toteutumista
- ohjata toimenpideohjelman piirissä käytettävien energiatehokkuuden seurantamenetelmien kehittämistä ja käyttöönottoa
- tehdä toimenpideohjelman toimeenpanoon liittyviä kehittämissuhteita